

oktober 2022

Rupel.blad

Wandeltip

Vogels kijken aan het GGG
Battenbroek en de Grote Vijver

Magazine voor leden

Natuurpunt Rupelstreek en Natuurpunt Aartselaar

Rupel.blad is het driemaandelijks magazine voor de leden van Natuurpunt Aartselaar en Natuurpunt Rupelstreek.

Coverfoto

Aalscholver – foto: David Van den Broeck
(toelichting op pagina 3)

Lid worden

Stort 30 euro op bankrekening:
BE17 2300 0442 3321 van Natuurpunt
Dan bent u lid tot einde 2023
U ontvangt 4 keer/jaar Natuur.blad en
4 keer/jaar Rupel.blad

Rupel.blad

Leden van andere Natuurpuntafdelingen,
die Rupel.blad wensen te ontvangen,
storten 9 euro/jaar op rekening: BE70 0013
5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek

Giften

Kunnen gedaan worden op rekening:
BE56 2930 2120 7588 van Natuurpunt,
mededeling 3796 Rupelstreek of 3718
Aartselaar, vanaf 40 euro fiscaal aftrekbaar

Contact Natuurpunt Rupelstreek

Erik De Keersmaecker: 0476/39.19.94
info@natuurpuntrupelstreek.be
www.natuurpunt.be/rupelstreek

Contact Natuurpunt Aartselaar

Hilde Janssens: 0472/81.39.98
info@natuuraartselaar.be
www.natuuraartselaar.be

Natuur.huis de Paardenstal

Boomsestraat 221 Niel
Bushalte de Lijn (Hellegat)
Lijnen: 290 – 291 – 294
In de periode oktober 2022/april 2023 elke
eerste zondag van de maand open telkens
van 13u tot 17u, sporadisch ook open op
zaterdagmiddag, mits er vrijwilligers
beschikbaar zijn
Info: 0486/10.50.80 of
info@natuurpuntrupelstreek.be

Nieuwsbrieven en Blogspots

Natuurflits

Digitale nieuwsbrief met actueel nieuws over
de activiteiten van Natuurpunt Aartselaar.
Aanmelden: stuur een mail naar :
luk.smets@telenet.be

Rupel.bericht

Digitale nieuwsbrief van Natuurpunt
Rupelstreek
Aanmelden: stuur een mail naar:
info@natuurpuntrupelstreek.be

Kern Boom-Rumst:

facebook.com/NatuurpuntBoomRumst

Vormgeving Rupel.blad: Fried Happaerts
Oplage: 1960 ex.

Nieuwe fase inrichting poelen voor kamsalamander in natuurgebied Kleiputten Terhagen gestart

In het natuurgebied Kleiputten Terhagen zijn de werken aan de verschillende kamsalamanderpoelen hervat nu het broedseizoen en de zomervakantie voorbij zijn. Aan de ingang langs het Keibrekerspade worden twee nieuwe poelen gegraven, hier is voor het broedseizoen al hard gewerkt met het verwijderen van de vegetatie.

Meer centraal in het natuurgebied wordt een bestaande vijver omgebouwd tot voortplantingsplaats. Ook hier was de vegetatie rond de vijver al verwijderd. Nu starten de effectieve graafwerken en de omvorming van die vijver lijkt een echte uitdaging te zijn. Jarenlange opstapeling van organisch materiaal gecombineerd met een gedeeltelijke opvulling van lang geleden, maakt dat de bodem van de vijver nu bestaat uit een dikke laag modder. Niet de ideale bodem om met een kraan van een paar ton over te rijden. De kraanman van Natuurpunt heeft gelukkig veel ervaring, maar het blijft moeilijk werken. Zijn ervaring heeft niet kunnen voorkomen dat de kraan al eens vast is komen te zitten in het drijfzand.

Ook al zijn de werken nog niet klaar af bij het schrijven van dit artikel, we zijn alvast tevreden over de reeds uitgevoerde graafwerken. Een deel van de poel is al afgewerkt en is nu ideaal voor kamsalamander, kleine watersalamander, bruine en groene kikker, libellen en torren.

Zodra de werken aan deze poel klaar zijn, starten de werken voor het graven van de

nieuwe poelen. De verwachting is dat deze poelen heel snel gekoloniseerd zullen worden door de kamsalamander. Een gracht naast de bestaande voortplantingspoel op de grens tussen het provinciaal deel van de oude kleiputten en het natuurgebied Kleiputten Terhagen wordt al langer bezocht door kamsalamanders, de nieuwe poel sluit aan op deze gracht.

Dit jaar hebben we tijdens onze jaarlijkse inventarisaties ook gemerkt dat een spontaan ontstane poel, aan de voet van de opvullingen aan de oude groeve van Wienerberger, als voortplantingspoel gebruikt wordt door de kamsalamander. De twee nieuwe poelen komen hier vlak naast te liggen.

Door de creatie van nieuwe poelen, niet alleen in de nabijheid van bestaande voortplantingspoelen maar ook verder weg, zorgen we ervoor dat de kamsalamander zich makkelijker kan verspreiden doorheen het gebied. Dit kan de soort alleen maar ten goede komen.

Met de creatie van poelen in de Eco-corridor van de Rupel naar het natuurgebied Kleiputten Terhagen, die momenteel in aanleg zijn langs de Crequilei en Schransstraat, stijgen de kansen op een verdere verspreiding van deze zeldzame amfibieënsoort in onze streek.

Maarten Wielands – vrijwilliger werkgroep
Kleiputten Terhagen

Nieuwe kamsalamanderpoel in het natuurgebied Kleiputten Terhagen – foto: Maarten Wielands

Behaag..natuurlijk 2022 tovert tuinen om tot levende tuinen!

Behaag...Natuurlijk is inmiddels 29 jaar oud, nog steeds springlevend en meer dan ooit nodig!

Het promoten om voor- en achtertuinen vogel- en dus ook bijen- en vlindervriendelijker in te richten blijft het belangrijkste streefdoel. Sinds de start van de campagne in 1994 heeft Behaag..natuurlijk zonder enige twijfel al enorm veel leven in kleine en grote tuinen gebracht.

Maar het kan nog beter, met steeds meer levende tuinen. Wat is er trouwens leuker dan tijdens de maaltijden van op het terras of vanachter het raam naar de vogels in de tuin te turen?

Elke dag opnieuw en je kan er uren naar kijken...

Zorg er wel voor dat de vogels in je tuin een veilig plekje hebben om naartoe te vliegen. Een boom of enkele opgaande struiken kunnen al volstaan. Een meidoorn is een topsoort voor elke tuin. Een klein rommelhoekje is eveneens een weldaad voor vogels. Roodborstjes, winterkoningen en heggenmussen houden ervan om daarin op zoek te gaan naar spinnetjes en wormpjes.

Dit jaar zijn er weer enkele fruitboomsoorten in het aanbod opgenomen. Ze zorgen allen voor een formidabele bloei, een waar eldorado voor wilde bijen en hommels. Terwijl het fruit, al dan niet afgevallen, een belangrijke voedselbron is voor vogels en vlinders. De aangeboden soorten zijn allen zelfbestuivend, maar kruisbestuiving met soorten die in de buurt staan, levert wel een betere oogst op.

Hoe bestellen?

Tot vrijdag 28 oktober kan je een bestelling plaatsen.

Woon je in gemeente Aartselaar, dan kan je online bestellen via:

www.natuuraartselaar.be/behag

Woon je in gemeenten: Boom, Hemiksem, Niel en Schelle

- Bestellen kan via het online formulier: bit.ly/behag-rupel-bestel
- En je schrijft het totaalbedrag over op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek met vermelding: Behaag 2022 + naam gemeente en naam besteller.
- Opmerking: Je bestelling is pas definitief als je een bevestiging hebt ontvangen.

Woon je in gemeente Rumst

- Bestellen kan via het online formulier: www.rumst.be/behag
- Betaling op rekening BE31 0682 4337 5855 met vermelding: Behaag 2022, samen met de naam en adres besteller. Je bestelling is definitief na ontvangst van de betaling.

Wanneer afhalen?

Vrijdag 25 november

- Gemeente Boom: Ecohuis 't Kleibrood, s' Herenbaan 129, van 10u30 tot 12u30
- Gemeenten Niel/Schelle: parking gemeentehuis, via Leopoldstraat, van 15u tot 16u

Zaterdag 26 november

- Gemeente Aartselaar: Technisch Centrum, Oudestraat 8, tussen 10u en 12u
- Gemeente Hemiksem, gemeentemagazijn, G. Gilliotstraat 50, van 10u30 tot 11u
- Gemeente Rumst, gemeentemagazijn Korte Veerstraat 43 Terhagen, van 12u tot 15u

Verder in dit nummer — oktober 2022

Inrichting poelen voor kamsalamander Kleiputten Terhagen	2
Behaag..natuurlijk 2022	3
De aalscholver, een gigantisch succesverhaal!	3
Huiszwaluwen halen verbluffende resultaten in 2022	4
Te koop - Natuur.kalender 2023	6
Speelbos Schensbossen	6
Op stap met Natuurpunt Rupelstreek	7
Nielse laatvliegers laten zich makkelijk tellen	8
Wat is er aan de hand met de paling?	9
Wandeltip: GGG Battenbroek en de Grote Vijver	10
Vrijwilligers Natuurpunt Rupelstreek in actie	12
De boswachter vertelt in De Reukens ...	14
Agenda Aartselaar	16
Agenda Rupelstreek	18

De aalscholver, een gigantisch succesverhaal!

Ooit werden ze sterk vervolgd en bedreigd, vervolgens werden ze beschermd met een geleidelijk herstel tot gevolg. Voor natuurbeschermers is de terugkeer van de aalscholver een succesverhaal.

De beste plek om aalscholvers te observeren is het Broek de Naeyer in Klein-Willebroek. Midden januari kan je sommige vogels al op de nesten zien zitten. Ondanks de winterse koude slagen ze erin om de eieren warm te houden. Net zoals andere vogelsoorten hebben ze broedplekken op de buik, dat zijn kale, veerloze plekken die bij het broeden op de eieren worden gedrukt. In deze periode van het jaar verandert het verenkleed van adulte aalscholvers in een broedkleed. Rond de kop verschijnen witte veertjes en bij de poten krijgt de aalscholver een witte vlek.

Aalscholvers broeden in kolonies, met soms meerdere honderden broedparen. Deze bevinden zich dicht bij zoet of zout water. Ze broeden doorgaans in bomen, al zijn nesten op de grond of rotskliffen ook mogelijk. De nestbomen sterven soms snel af door de aanhoudende zure, bijtende uitwerpselen die ze te verwerken krijgen.

tekst: David Van den Broeck

Huiszwaluwen halen verbluffende resultaten in 2022

Elke lente kijken we ernaar uit, de terugkeer van de zwaluwen vanuit de overwinteringsplaatsen in tropisch Afrika. De eerste vogels komen begin april aan bij de broedplaatsen, het merendeel half mei. Huiszwaluwen broeden in Europa, Azië en Noord-Afrika. Het zijn echte koloniebroeders. Ze nestelen bijna altijd onder een uitstekend gedeelte aan de buitenkant van een gebouw of onder bruggen. De soort kan tamelijk eenvoudig geteld worden door de dakgoten af te speuren in straten waar zwaluwen rondvliegen.

Huiszwaluw – foto: Luc Meert

In de vlucht is de huiszwaluw te herkennen aan de licht gevorkte staart, witte onderzijde en donkere bovenzijde. Hét typisch kenmerk is de witte stuit, de plaats tussen rug en staart. Deze witte stuitvlek en witte onderzijde steken schril af tegen zijn blauwzwarte lichaam. De vlucht heeft iets vlinderachtigs en kent vele glijmomenten. Het zijn ook de enige zwaluwen met bevederde pootjes en dat duidt ergens op, meer bepaald als bescherming tegen de kou en een lang verblijf hoog in de lucht. Het was lang een raadsel waar huiszwaluwen overwinteren. Inmiddels weten we het, huiszwaluwen overwinteren in Congo en Kameroen, boven de tropische regenwouden, het zijn dus luchtslapers, net zoals gierzwaluwen.

Verstoring tijdens de nestbouw is een oorzaak voor de achteruitgang van de soort. De uitwerpselen veroorzaken enig ongemak, doch hieraan kan gemakkelijk verholpen worden door het aanbrengen van een poepplankje onder het nest. Vaak hebben zij twee tot drie legsels en er zijn

soms jongen tot eind september. Tijdens de najaarstrek slapen zij niet in rietvelden zoals boerenzwaluwen, maar wel op gebouwen of in bomen. Belangrijk tijdens de voor- en najaarstrek is de regenval in de Sahara. Regen betekent dat er in de woestijn her en der tijdelijke waterplassen en meertjes ontstaan, waar trekkende zwaluwen kunnen rusten en voedsel zoeken.

In de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw was het duidelijk dat de zwaluwenpopulaties in onze dorpen en steden rake klappen moesten incasseren. Iederéén die in die periode, ook sporadisch naar vogels keek, herinnert zich beslist rijen nesten van huiszwaluwen onder dakgoten in praktisch elk dorp. Vele kolonies werden één na één verlaten en achteraf bleven enkel nog lege, na enkele jaren afgebrokkelde en later enkel nog de ringvormige afdrukken van verdwenen nesten achter. De oorzaak voor deze achteruitgang is het verdwijnen van onze insecten, met in de periode 1970-2000 een daling van ruim 75%.

Duidelijke cijfergegevens over het aantal broedparen waren er niet metéén, daarom organiseerde natuurvereniging De Wielewaal, één van de voorlopers van Natuurpunt, in 1995 en 1996, onder de naam: Zie een Zwaluw, een eerste grootschalige inventarisatie van huis- en boerenzwaluwen in het hele Vlaamse land. In praktisch elk dorp gingen vrijwilligers op stap om zwaluwnesten te tellen. Aan dit laagdrempelig project namen honderden vrijwilligers deel, zodat de resultaten ook vrij gebiedsdekkend waren.

De tellers in de Rupelstreek hadden de smaak van het zwaluwnesten tellen zo goed te pakken, dat ze ook de volgende jaren bleven tellen. Net zoals de voorbije 27 jaar wandelden enkele vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek de voorbije weken en maanden weer langs straten en pleinen om het aantal bewoonde nesten van huiszwaluwen te tellen en de resultaten daarvan zijn ronduit verbluffend.

Aan de gebouwen van de Provinciale Technische Scholen en in de centrumstraten van Boom, langs de Herbekestraat in Hemiksem en aan de gebouwen van de oude Electrabelcentrale in Schelle werden de resultaten van de vorige jaren letterlijk verpulverd.

In de centrumstraten van Boom werden 35 bewoonde nesten geteld, tegenover 16 nesten vorig jaar, meer dan een verdubbeling. Om dergelijke cijfers te halen, moeten we al 20 jaar teruggaan in de tijd. De Groene Hofstraat en in mindere mate de Leopoldstraat vormen nu de kern van de kolonie.

Aan de gebouwen van de Provinciale Technische Scholen in Boom telden we dit jaar 34 bewoonde nesten, ook al een absoluut record en het hoogste aantal ooit geteld sinds de start van de tellingen in 1995. Aan de gebouwen langs de Herbekestraat in Hemiksem werden 32 nesten geteld tegenover 19 nesten vorig jaar en daarmee gaan we terug naar de aantallen die geteld werden in 2013. Aan de gebouwen van de oude Electrabelcentrale in Schelle werden 105 nesten geteld, een verbluffend hoog aantal, het vroegere record stond op 75 nesten in 2011.

Een beetje tegen de trend in, telden we dit jaar in de centrumstraten van Rumst slechts 50 nesten, 2019 was daar het recordjaar met 71 bewoonde nesten.

Met een totaal van 256 nesten halen we de hoogste aantallen sinds de start van de tellingen in 1995, het vorige record dateert uit 2019, met een totaal van 186 nesten.

Wat is er aan de hand? Zwaluwen zijn insecteneters, die al vliegend worden gevangen, voor zwaluwen zijn insecten letterlijk vliegend plankton. Waterrijke natuurgebieden in de buurt van de kolonie zijn een eldorado voor jagende zwaluwen. Voor de kolonies in Schelle en Hemiksem is de nieuwe natuur in de polders tussen Rupelmonde,

Bazel en Kruibeke aan de overkant van de Schelde een prima jachtgebied, net zoals het Noordelijk eiland aan de overkant van de Rupel. Als deze redenering klopt wacht de zwaluwen in de Rumstse centrumstraten een mooie toekomst, met de nieuwe waterrijke natuur in het Battenbroek aan de overkant van de Nete en over enkele jaren in de Bovenzanden aan de overkant van de Rupel.

Het lijkt er dus op dat de huiszwaluwen uit een diep dal zijn geklommen. Zeker nadat we in 2003 nog de noodklok moesten luiden, om te vermijden dat de huiszwaluw als broedvogel zou verdwijnen uit de Rupelstreek. Het aantal huiszwaluwen had toen een drastische val gemaakt, met nauwelijks 49 broedpaartjes voor de ganse Rupelstreek. In Niel en Reet waren ze als broedvogel verdwenen en dat dreigde ook in Rumst te gebeuren. In de centrumstraten van Rumst telden we nog slechts 5 broedpaartjes. Om deze dalende trend een halt toe te roepen, werd in 2004 door de gemeente Rumst, in samenwerking met Natuurpunt de campagne: Zwaluwen opnieuw thuis in Rumst opgestart. Gewapend met een pakket infolders gingen vrijwilligers op stap om huis aan huis aan te bellen en aan bewoners te vragen of er kunstnesten met daaronder poeplankjes onder hun dakgoten mochten geplaatst worden. De respons was geweldig en medewerkers van gemeente Rumst konden zo 10-tallen kunstnesten plaatsen. En het succes was eveneens geweldig, in 2019, 15 jaar na de start van het project broedden er 70 paartjes huiszwaluwen in de Rumstse centrumstraten.

Ongeveer hetzelfde verhaal deed zich voor aan de gebouwen van de Provinciale Technische Scholen in Boom. Oud-leerlingen van de school herinneren zich ongetwijfeld nog dat er eertijds vele 10-tallen paartjes

huiszwaluwen broedden aan diverse gevels van de school. In 2009 bleven er nauwelijks 4 paartjes over, tijd dus om in actie te komen. Na overleg met de school, plaatsten vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek in samenwerking met de Boomse Brandweer een eerste reeks van 12 kunstnesten. Dat jaar werd in onze regio de werking van Regionaal Landschap Rivierenland opgestart. Het Regionaal Landschap financiert de aankoop van kunstnesten en stelt eveneens een zwaluwententoonstelling ter beschikking voor organisaties en scholen.

In 2010 werden aan gebouwen van de Provinciale Technische Scholen Boom 20 extra nestkasten geplaatst. Tevens werden onder alle kunstnesten, ook de reeks die in 2009 geplaatst werd, poeplankjes geplaatst.

Aan enkele bedrijfsgebouwen van de vroegere steenfabriek Van den Heuvel aan de Herbekestraat in Hemiksem telden we in 2013 nog 47 nesten. Na het vertrek van de kolonie naar de overwinteringsgebieden, werd eind 2013 een deel van de gebouwen afgebroken waar de nesten hingen. Voorafgaand hadden we dankzij bemiddeling van gemeente Hemiksem en met de hulp van Regionaal Landschap Rivierenland afgesproken om 20 kunstnesten aan enkele buurgebouwen te plaatsen. De verwachting was dat de vogels bij hun terugkeer tijdens de lente van 2014 die kunstnesten snel zouden koloniseren. Dat gebeurde echter niet, en daarmee leek de exit van de huiszwaluw in Hemiksem een feit. Uiteindelijk kozen 2 paartjes om er te broeden. Daarna gingen de aantallen jaar na jaar stelselmatig omhoog, om dit jaar af te klokken op 32 nesten, alle kunstnesten zijn bewoond en de overige zijn natuurlijke nesten.

Het plaatsen van infoborden aan gebouwen waar kunstnesten voor huiszwaluwen geplaatst werden, maakt eveneens deel uit van ons zwaluwenoffensief. Om dat te doen slagen, is het immers erg belangrijk, dat mensen geïnformeerd worden over het leven van onze zwaluwen en het doel van onze acties.

Inmiddels werden er infoborden geplaatst op de speelplaats van de Provinciale Technische Scholen, op de hoek Bassinstraat/Leopoldstraat in Boom en aan het Molenveld in Rumst. Tijdens de lente van vorig jaar en ook dit jaar werd in alle straten waar kunstnesten werden geplaatst huis aan huis een mooie kleurenflyer gebust, met als titel: Samen in actie voor de huiszwaluw.

Dank aan de huiszwaluwentellers in de periode 1995-2022: Peter Hofman in Hemiksem, Ludwig Laureyssens in Rumst en Erik De Keersmaecker in Boom en Schelle.

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek

Plaatsen kunstnesten huiszwaluwen Herbekestraat Hemiksem dd.26/3/2014
foto: Regionaal Landschap Rivierenland

Speelbos Schensbossen

Schensbossen – foto: Erik De Keersmaecker

In 2019 vierde Cummins, een bedrijf dat gespecialiseerd is in diesel- en alternatieve brandstofmotoren en generatoren met een belangrijk vestiging in Rumst, zijn 100ste verjaardag. Om dit te vieren, organiseerde ze een Innovation Challenge onder de werknemers om projecten te bedenken die lokale gemeenschappen zouden helpen op vlak van educatie, duurzaamheid of natuur.

Gunther, een werknemer van Cummins in Rumst, had het idee om bossen aan te planten of aan te kopen ten dienste van lokale gemeenschappen en was hiermee een van de 12 winnaars van de Innovation Challenge.

Als pilootproject voor dit idee werd de gemeente Rumst gekozen en Gunther ging op zoek naar partners voor de praktische uitwerking. Al snel was het duidelijk dat zowel de gemeente Rumst als Natuurpunt Rupelstreek enthousiast mee zouden helpen om dit pilootproject tot een goed einde te brengen.

We bouwden samen verder op het originele idee en bedachten dat speelbossen ontwikkelen de ideale manier is om de verschillende sociale doelstellingen te behalen van dit project. Een natuurlijke speelomgeving creëren met kansen voor natuureducatie en -ontwikkeling behoren daartoe.

Cummins engageerde zich niet alleen voor dit project door het te sponsoren, jaarlijks zullen werknemers van het bedrijf ook meehelpen bij de inrichting en het onderhoud van de speelbossen. De gemeente Rumst voorziet de gronden waar de speelbossen op ontwikkeld worden, alsook levering van bepaalde materialen als boomstronken en hakselhout. Schepen Geert Antonio neemt hiervoor de coördinatie op zich maar steekt ook de handen mee uit de mouwen bij de verschillende werkmomenten. Natuurpunt Rupelstreek staat in voor de logistieke ondersteuning, de ecologische zijde van het project en als vaste Cummins Community Partner beheeren we ook het projectbudget en zorgen we voor de aankopen.

Na verschillende terreinbezoeken is het bestaande speelbos in de Schensbossen als ideale startplaats naar voren geschoven. Later volgen dan speelbossen in Rumst en Terhagen.

In 2020 zijn we alvast gestart met het maaien van wandelpaden en het aanbrengen van hakselhout om wandelen door het speelbos makkelijker te maken. Door corona is het project daarna wat stilgevallen, maar ondertussen is de draad terug opgepikt. Op 22 maart hebben de wandelpaden een nieuwe laag hakselhout gekregen dankzij de inzet van verschillende Cummins medewerkers en schepen Geert Antonio.

De volgende stap is het plaatsen van zitbanken en een picknicktafel, beide besteld bij Natuur- en Landschapszorg. Ook de plaatsing van een uitkijktoren met verschillende nestplaatsen voor allerhande diersoorten staat in de planning.

*Tekst: Maarten Wielandts
vrijwilliger Natuurpunt-werkgroep Kleiputten Terhagen*

Te koop - Natuur.kalender 2023

De Natuur.kalender 2023 is een verzameling van 13 adembenemende natuurfoto's van de lens van bekende natuur- en landschapsfotografen. De kalender is overzichtelijk ingedeeld, met 12 recto-verso bladen, 20 cm hoog en 30 cm breed.

Opgevouwen staat bovenaan telkens een foto, de onderzijde bestaat uit de kalender-gegevens en bevat voldoende schrijfruimtes. Alle dagen van de week beschikken over dezelfde ruimtes. Voorzien van weeknummervermelding, feestdagen en ophangoog. De bladen zijn aan elkaar gehecht met een ringsysteem.

Voor 10 euro heb je een jaar lang elke maand een nieuwe mooie foto aan je muur.

Bestellen bij:

- Natuurpunt Aartselaar: stort 10 euro op rekening BE07 5230 8080 0166.

Gratis thuislevering, voor zover je woonachtig bent in Aartselaar

- Natuurpunt Rupelstreek: stort 10 euro op rekening BE70 0013 5986 4925. Gratis thuislevering voor zover je woonachtig bent in de Rupelstreek.

Met de aankoop heb je niet alleen een steuntje voor het geheugen, maar je ondersteunt ook Natuurpuntprojecten in de buurt.

En ... ook leuk als een Kerst- of Nieuwjaarscadeautje!

Op stap met Natuurpunt Rupelstreek

De grootste kracht van Natuurpunt Rupelstreek schuilt in de vele dingen die we doen voor de natuur, niet enkel in onze regio, maar ook in de buurregio's. In het Rupel.blad en het Rupel.bericht brengen we regelmatig info over deze projecten.

Daarnaast besteden we erg veel aandacht aan het plannen en organiseren van excursies. De rondjes Vogels kijken aan het Noordelijk eiland en het Zennegat zijn inmiddels legendarisch, elke keer opnieuw mogen we er vele geïnteresseerde vogelkijkers verwelkomen. Nieuw sinds vorig jaar zijn onze vogelkijkfietstochten, waarbij we gebieden kunnen bezoeken verder weg van huis.

Vogels kijken vormt duidelijk de hoofdmoot, dat heeft natuurlijk alles te maken met de interesse van de gidsen. Af en toe komen ook andere thema's aan bod, zo zijn de zomerse wandelingen in de oude kleiputten van Terhagen eveneens een vaste waarde in ons aanbod en in de agenda van dit tijdschrift vind je ook de aankondiging van een heuse spinnentocht.

In deze rubriek tonen we je graag beelden tijdens enkele tochten, met eerst een buitenbeentje.

Op 7/1/2020 werd in het gemeentehuis van gemeente Rumst de aftrap gegeven voor de cursus Rivierkenner 2020. Of de derde in een rij cursussen Rivierkenner in samenwerking met Regionaal Landschap Rivierenland en Toerisme Rupelstreek waarbij we de deelnemers bijna letterlijk en figuurlijk willen onderdompelen in de ontstaansgeschiedenis en de metamorfose van onze grote rivieren. Meest memorabel moment tijdens de cursus was uiteraard de excursie in het Verdrongen van Saeftinghe op 15/2/2020. Daarna kwam maart 2020 met Corona en werd de cursus tijdelijk stopgezet, tot 25/6/2022...

Met op die dag een fietstocht langs de oevers van de Rupel en een bezoek aan de oude Electrabelcentrale in Schelle, waarbij Harry van Royen de Rivierkenners op voortreffelijke wijze informeerde over de vroegere werking van Centrale Schelle. Daarna werd er richting Natuur.huis de Paardenstal gefietst voor de picknick en de uitreiking van de getuigschriften door Elly Vaes van Regionaal Landschap Rivierenland.

Uitreiking getuigschriften Rivierkenner 2020 aan Natuur.huis de Paardenstal
foto: Erik De Keersmaecker

De maandelijkse rondjes Vogels kijken Noordelijk eiland horen inmiddels bij het standaardaanbod in onze Agenda, tijdens de 9 excursies van 2022 mochten we er in totaal al 145 deelnemers verwelkomen, een mooi gemiddelde van 16 deelnemers per excursie.

Rondje Vogels kijken Noordelijk eiland 2/7/2022 – foto: Nel De Backer

Een andere vaste waarde zijn de jaarlijkse 3-Verenwandelingen, waarbij we telkens dankbaar gebruik kunnen maken van de veerboten over de Rupel tussen Schelle en Wintam, over de Schelde tussen Wintam en Rupelmonde en opnieuw over de Schelde tussen Bazel en Hemiksem. Onderweg is het leuk vogels kijken aan het Noordelijk eiland, is het genieten van een terrasje in Rupelmonde, en daarna van de mooie natuur en de mooi gerestaureerde gebouwtjes langs de Rupelmondse kreek. Opmerkelijk was de deelname van een gezin, dat daarvoor speciaal vanuit Houthalen in Limburg naar Schelle kwam.

Drie-verenwandeling langs de oevers van de Schelde in Hemiksem
foto: Nel De Backer

We eindigen deze rubriek met een beeld van de deelnemers aan de nazomer-excursie in de oude kleiputten tussen Boom en Terhagen met Marianne De Maeseneer als gids, waarbij ook een bezoek werd gebracht aan het natuurgebied Kleiputten Terhagen.

Tekst: Erik De Keersmaecker – Natuurpunt Rupelstreek

Aan het kijkpunt oriëntatietafel oude Hoogstraat Terhagen + foto: Marianne De Maeseneer

Het is inmiddels al een lange traditie, het tellen van de laatvliegers die de kerkzolder Onze-Lieve-Vrouwekerk in Niel gebruiken als kraamkolonie. Met een spanwijdte van 35 centimeter horen laatvliegers bij de grotere vleermuissoorten. Kraamkolonies bevinden zich doorgaans in gebouwen en kerkzolders genieten daarbij hun voorkeur. Een kraamkolonie bestaat enkel uit moeders vleermuizen, waarbij elk vrouwtje maximaal één baby krijgt.

en 5 augustus, op dat moment vliegen de jonge vleermuizen mee uit en dat is er ook aan te merken. Volwassen laatvliegers die de kerkzolder verlaten, vliegen doorgaans in een min of meer rechte vlucht naar de foerageerplaatsen, terwijl de jonge laatvliegers bij het uitvliegen meestal ter plaatse nog enkele rondjes rondvliegen, vooraleer door te vliegen. Laatvliegers vliegen ook iets later uit dan andere soorten vleermuizen, vandaar ook

bekeken. In tegenstelling tot andere vleermuissoorten vliegen ze relatief traag en de hoogfrequente geluiden voor echolocatie zijn door het tapdance-ritme goed te herkennen met een batdetector.

Tijdens het tweede telmoment op 18 juli werden 78 uitvliegende laatvliegers geteld, dat aantal ligt dus bijna dubbel zo hoog dan bij de eerste telling, omdat nu de jonge vleermuizen mee uitvliegen.

Bij de telmomenten in 2021 werden bij de eerste telling 51 laatvliegers en bij de tweede telling werden toen 76 diertjes geteld. Uit onderzoek van de vleermuizenstrontjes blijkt duidelijk een seizoensgebonden variatie in de prooien. Zo staan tijdens het voorjaar voornamelijk meikevers en junikevers op het menu. Naast sluipwespen, langpootmuggen worden ook nachtvinders, kokerjuffers en schietmotten gegeten. De prooien worden meestal in de lucht gegrepen en af en toe ook op de grond. Zodra ze hiervan voldoende gevangen hebben, hoeven ze niet tot het ochtendgloren te foerageren en keren ze terug naar de kolonie, daar vliegen ze dan enige tijd rond de invliegopening voordat ze naar binnen kruipen.

Tuinen, parken, boomgaarden en begroeide oevers van rivieren, beken en vijvers in de ruime omgeving van de kolonieplaats behoren tot hun jachtgebied, soms tot op een afstand van enkele kilometers van de kolonie. Soms worden prooien van de grond af gegrepen.

In tegenstelling tot het tellen van uitvliegende laatvliegers blijft het tellen van andere vleermuissoorten telkens weer een echte uitdaging. Tijdens een controle van de kerkuilnestkast in de kerk van Eikevliet werden in de kerkzolders een 10-tal gewone grootoorvleermuizen waargenomen. Nieuwsgierig naar het juiste aantal vleermuizen werd tijdens de avond van 15 juni een poging gedaan om het aantal uitvliegende vleermuizen te tellen, maar dat blijkt moeilijker dan gedacht. Uitvliegende grootoren doen dat blijkbaar erg stil en onopvallend.

Tekst: Erik De Keersmaecker – teller uitvliegende laatvliegers kerk Niel

Met dank aan Sanne Ruyts, wetenschappelijk medewerkster Natuurpunt Zoogdieren, Meetnetten & Dieren onder de wielen

Sinds 2021 werden alle vleermuissoorten toegevoegd aan het project Meetnetten, een samenwerking tussen het Instituut Natuur en Bosonderzoek (INBO), het Agentschap Natuur en Bos (ANB) en Natuurpunt Studie.

Het project heeft als doel om betrouwbare informatie te verzamelen over prioritaire diersoorten in Vlaanderen. Zo kan de overheid gepaste beleidsmaatregelen opstellen en implementeren om te vermijden dat soorten verder achteruitgaan of zelfs verdwijnen.

Naast het jaarlijks tellen van vleermuizen in de winterverblijfplaatsen, worden nu ook op een gestandaardiseerde manier vleermuizen in de zomerverblijfplaatsen geteld. Dat betekent dat er 2 telmomenten worden gepland, met een eerste telmoment tussen 1 juni en 22 juni. Op dat moment vliegen enkel de volwassen vrouwtjes uit, de kleine jongen blijven achter in de kolonie, bewaakt door enkele vrouwtjes, die dan wachten tot er vrouwtjes terugkeren, om dan zelf op jacht te gaan.

Soms keren de vrouwtjes een of meerdere keren per nacht naar de kolonieplaats terug, om de jongen te laten zogen. Deze periodes van afwisselend zogen en gaan jagen kunnen tot de ochtend duren.

En een tweede telmoment tussen 15 juli

de naam. In de periode van de tellingen is dat tussen 22u en 22u30. Dat is dan ook het moment om de uitvliegende vleermuizen te tellen.

Volgens het protocol moet men een kwartier vooraf ter plaatse zijn en blijft men een kwartier ter plaatse na het uitvliegen van de laatste laatvlieger.

Bij het eerste telmoment op 13 juni werden 45 laatvliegers geteld. Ruim een kwartier voor het uitvliegen verzamelen de laatvliegers bij de uitvliegopening en zijn dan druk aan het babbelen met elkaar, iets wat goed te horen is, zelfs zonder batdetector. Uitvliegende laatvliegers volgen allemaal kort dezelfde route, om zich daarna te verspreiden in verschillende richtingen, soms in kleine groepjes, meestal alleen. Eenmaal ze een goed foerageergebied hebben ontdekt bezoeken ze het elke nacht opnieuw. Op die plekken kunnen foeragerende laatvliegers goed worden

Gewone grootoorvleermuizen kerk Eikevliet – foto: David Van den Broeck

Laatvliegers kerkzolder Niel – foto: Raymond De Smet

Om het voorkomen van vissen in de Schelde op te volgen plaatsen vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek regelmatig schietfuiken ter hoogte van het natuurgebied Maaienhoek in Schelle. Dat doen we maandelijks en inmiddels kunnen we een eerste balans opmaken van onze vangsten. En wat daarbij opvalt is het gering aantal palingen dat we vangen. Tijdens 5 inventarisatiemomenten hebben we welgeteld 2 palingen gevangen. Je leest het goed: 2 palingen. Tijdens eerdere inventarisaties, onder meer tijdens Scheldehappenings in 2012, 2013 en 2014 en de campagne Hoogtij in 2019 ving we telkens meerdere palingen bij elk inventarisatiemoment, er is dus duidelijk iets aan de hand.

Paling gevangen en vrijgelaten tijdens de campagne Hoogtij 16/6/2019 in de Rupel – foto: Sven Cloostermans

Met bijzondere interesse lazen we het bericht in het dagelijkse nieuwsbericht van Nature Today, met als titel: Nederlandse NGO's in Brussel op de bres voor de paling, met de afgifte van een petitie: Power to the paling.

De petitie is een initiatief van Good Fish en kennisorganisatie RAVON.

Naast de Power to the paling-campagne houden beide organisaties zich bezig met het verbeteren van vispassages, het tegengaan van stroperij en smokkel, het monitoren van glasaal, de babypalingen en het aanleggen van paling reservaten.

Eén van de belangrijkste oorzaken van de spectaculaire achteruitgang van palingen in onze rivieren is stroperij van glasaaltjes in de Atlantische Oceaan. Eens volwassen zwemmen palingen helemaal de Atlantische Oceaan over om te paaien in de

Sargasso-zee, ten noorden van Cuba. De baby-palingen, ook glasaaltjes genoemd laten zich daarna meedrijven met de warme golfstroom richting de kusten van West-Europa. Uit onderzoek blijkt dat slechts 1,5 % erin slaagt om de kusten van West-Europa te bereiken. Ergens onderweg worden de glasaaltjes massaal gevangen door stropers en worden ze daarna naar Azië gesmokkeld. Deze illegale stroperij is big business. De straatwaarde van één kilo glasaaltjes is zelfs hoger dan die van een kilo cocaïne. Volgens de cijfers van Europol werden in 2019 zo maar eventjes 5,7 ton glasaaltjes onderschept door de douane en politie.

Om een einde te maken aan deze onfrisse

praktijken is een gezamenlijk Europees beleid cruciaal voor het herstel van de paling. Ondanks de Europese Aalverordening die in 2007 van kracht werd, is er geen herstel van de palingpopulatie waarneembaar. De NGO's pleiten dan ook voor verdergaande maatregelen, die herstel mogelijk maken. Ze roepen de bevoegde Eurocommissaris op om de leiding te nemen om de lidstaten te bewegen gezamenlijk een concrete route richting dat herstel in te zetten. Onder andere door een termijn toe te voegen aan het hersteldoel en de doelen verder te verankeren in Europees beleid, zoals de Nature Restoration Law.

Elk telmoment levert memorabele verrassingen op

Dat geldt zeker voor het telmoment van dinsdag 26 juli. Bij het ophalen van de schietfuiken bleek er immers een 1,20 meter lange meerval in de schietfuike te zitten. Het dier werd gefotografeerd en daarna weer vrijgelaten. De Europese meerval wordt de laatste jaren steeds vaker in rivieren in de Lage Landen aangetroffen, maar dieren met een lengte van ruim 1,20 meter en een gewicht van ongeveer 15 kg zijn zeldzaam. De meerval is de grootste zoetwatervis en een toppredator die in rivieren kan worden aangetroffen, in uitzonderlijke omstandigheden kunnen ze ruim 2 meter lang worden en een gewicht bereiken van 60 kg, dieren van dat formaat kunnen tot 30 jaar oud worden.

Naast de meerval werden er ook nog 19 snoekbaarzen, 2 baarzen, 3 spieringen, 4 brasems, 1 blankvoorn, 1 dikkopje, 1 vetje, 4 jonge botjes en 61 steurgarnalen gevangen.

Paling – gevangen en weer vrijgelaten tijdens het telmoment van donderdag 8/9/2022.

Meerval in schietfuike – foto: Kris De Keersmaecker

Wandeltip: Vogels kijken aan het GGG Battenbroek en de Grote Vijver

De wandeltip leidt je via de wandelbrug over de Nete naar enkele prachtige gebieden aan de overkant van de rivier: het GGG Battenbroek en de Grote Vijver. Heb je niet veel tijd, dan kan je je wandeling beperken tot het GGG Battenbroek. De letters GGG staan voor Gecontroleerd overstromingsgebied met een Gereduceerd Getij. Elke dag opnieuw stroomt er met elk hoogtij, dus 2 keer per dag een beperkte hoeveelheid Nete-water in het gebied, dat er ongeveer 6 uur later met laagtij opnieuw uitstroomt, dat zorgt voor een enorme dynamiek en vormt het landschap van het oude Battenbroek langzaam weer om tot het landschap zoals het ooit was: slikken en schorren. Trek je wandelschoenen aan, neem zeker een verrekijker mee en ga op stap.

1. Geniet op het midden van de wandelbrug en dus op het hoogste punt van het magnifiek zicht op de samenvloeiing van de Nete, Dijle en Rupel. Links zie je brede uitsteeksels in de rivier, dat zijn zogenaamde kribben. Ze zorgen ervoor dat de kracht van het water bij opkomend getij gebroken wordt. Met laag tij liggen voor die kribben brede slikplaten bloot, wilde eenden en krakeenden gebruiken ze als rustplaatsen. Stroomopwaarts de Nete kijk je naar de gecombineerde in- en uitlaatsluis, die zorgt voor een gereduceerd getij in het GGG Battenbroek.

2. Het noordwestelijk deel van wat eens een deel van het Battenbroek was, werd ingericht als getijdennatuurgebied en de voorbije maanden konden we de metamorfose al volop bekijken. We zien dat het goed gaat en elk bezoek kan verrassingen opleveren. Zeker in deze periode van het jaar, nu de najaarstrek volop aan de gang is. Trekvogels weten het gebied al te vinden, met kleine zilverreigers op kop. Ook de bever heeft het gebied reeds ontdekt.

3. Met laagtij is dit een prima vogelkijkplek, langs de plas vormen de brede

slikstroken een prima plek voor steltlopers om hun buik vol te eten. Meest opvallend zijn kieviten die in groepjes langs de plas staan. Speur met je verrekijker de oever van de plas af en kijk ook naar de randen van het struweel, misschien ontdek je ook wel enkele watersnippen.

4. Hou even halt bij dit kijkpunt, met een zicht op de Dijle, de sluis van de Leuvense Vaart en de Zenne, en aan de overkant het pittoreske gehuchtje Zennegat. Tijdens het najaar vertoeven er op de Dijle doorgaans groepjes krakeenden, af en toe ook pijlstaarten.

5. De nieuwe overlooppdijk leidt je helemaal langs de zuidwestzijde van de Grote Vijver. De Grote Vijver werd ingericht als een GOG, dat betekent letterlijk Gecontroleerd OverstromingsGebied, dus niet met een gereduceerd getij. Deze overlooppdijk is dan ook hoger dan de overlooppdijk langs de Nete, met als resultaat dat deze dijk slechts in uitzonderlijke omstandigheden zal overspoeld worden tijdens een extreem stormtij. Tijdens het najaar en het vroege voorjaar is de Grote Vijver een prima plek om naar watervogels te kijken, met vooral

futen en kuif- en tafeleenden. Zodra het begint te winteren wordt de kans groter dat je er ook brilduikers en nonnetjes kan bekijken. Brilduikers vallen op door de zwarte kop met een witte vlek onder het oog. Net zoals kuif- en tafeleenden zijn het duikeenden, die meestal wat verder van de oever zwemmen, een ander opmerkelijk verschil is dat ze uitsluitend overdag naar voedsel zoeken, voornamelijk zoetwatermosseltjes en kreeftachtigen.

6. Je bent nu aan de oostelijke oever van de Grote Vijver, het geraas van het verkeer op de E19-autostrade overstemt alle andere geluiden, toch is dit ook weer een leuke plek om vogels te kijken. Let daarvoor op de steenbestorting voor de oever. Grote groepen meeuwen en kieviten gebruiken het als een veilige plaats om te vertoeven. Kokmeeuwen vormen de belangrijkste soort bij de groep, maar als je de groep wat beter bekijkt, dan ontdekt je ook wel stormmeeuwen, zilvermeeuwen en kleine mantelmeeuwen. Tussen de kieviten vertoeven soms ook bonte strandlopers en watersnippen.

7. Voor de dam die de Grote Vijver bijna letterlijk van noord naar zuid in tweeën snijdt is meestal ook een goede plek om vogels te kijken, ook hier zijn het vooral groepen kuif- en tafeleenden die er vertoeven. Soms zitten er zeldzame vogels tussen, zo werden hier ook al roodhalsfuut en kuifduiker gespot.

8. Het kasteelpark links van het asfaltpad is het biotoop van groene en zwarte specht. In tegenstelling tot de groene specht is de zwarte specht eerder een schuwe vogel die moeilijk te zien is, toch is hij het hele jaar door aanwezig. Als je hem zou zien is de verrassing wellicht groot, qua grootte kan je hem vergelijken met een zwarte kraai. Groene spechten laten zich makkelijker bekijken, het zijn uitsluitend miereneters en dus meestal op de grond te vinden. Groene en zwarte spechten hakken elk seizoen een nieuw hol uit om in te broeden. In de oude spechtenholen houden zoogdieren, zoals eekhoorns, soms hun winterslaap. De groene specht heeft een erg lange tong die tot 10 cm buiten de snavelpunt kan worden uitgestoken

Groene specht – foto: Fons Van den heuvel

9. Vanaf de ringdijk omheen het GGG Battenbroek kijk je naar de oude polder van het Battenbroek, een mooi divers landschap, met hagen en houtkanten en een broekbos. Met wat geluk kan je hier buizerd en torenvalk spotten. Tijdens de lente is dit een prima plek om naar de wondermooie zang van de nachtegaal te luisteren, nog even geduld dus...

tekst: Erik De Keersmaecker

Lengte: 7,8 km

Start

- Picknickplaats wandel/fietsbrug Netedijk Rumst

Parking

- Parking Netebruggen: bereikbaar via Markt Rumst
- Parking Drie Rivieren: bereikbaar via de Visserstraat Rumst

Toegankelijkheid

- De wandeling loopt steeds over verharde paden, kinderwagens kunnen dus makkelijk mee.

Openbaar vervoer

- De Lijn: busstation Rumst (Molenbergstraat), op ongeveer 1 km van vertrekpunt
- Halte lijnen: 500 en 508

- Eindharte lijnen: 191 – 507 – 555
- Ga in de Molenbergstraat richting Markt en volg daar wegwijzer Netebruggen.

Horeca

- Café Visclub Hoop op Beet Rumst (open van woensdag tot zondag)
- Brasserie 3 Ri4en Rumst (open van woensdag tot zondag)

Picknickplaatsen

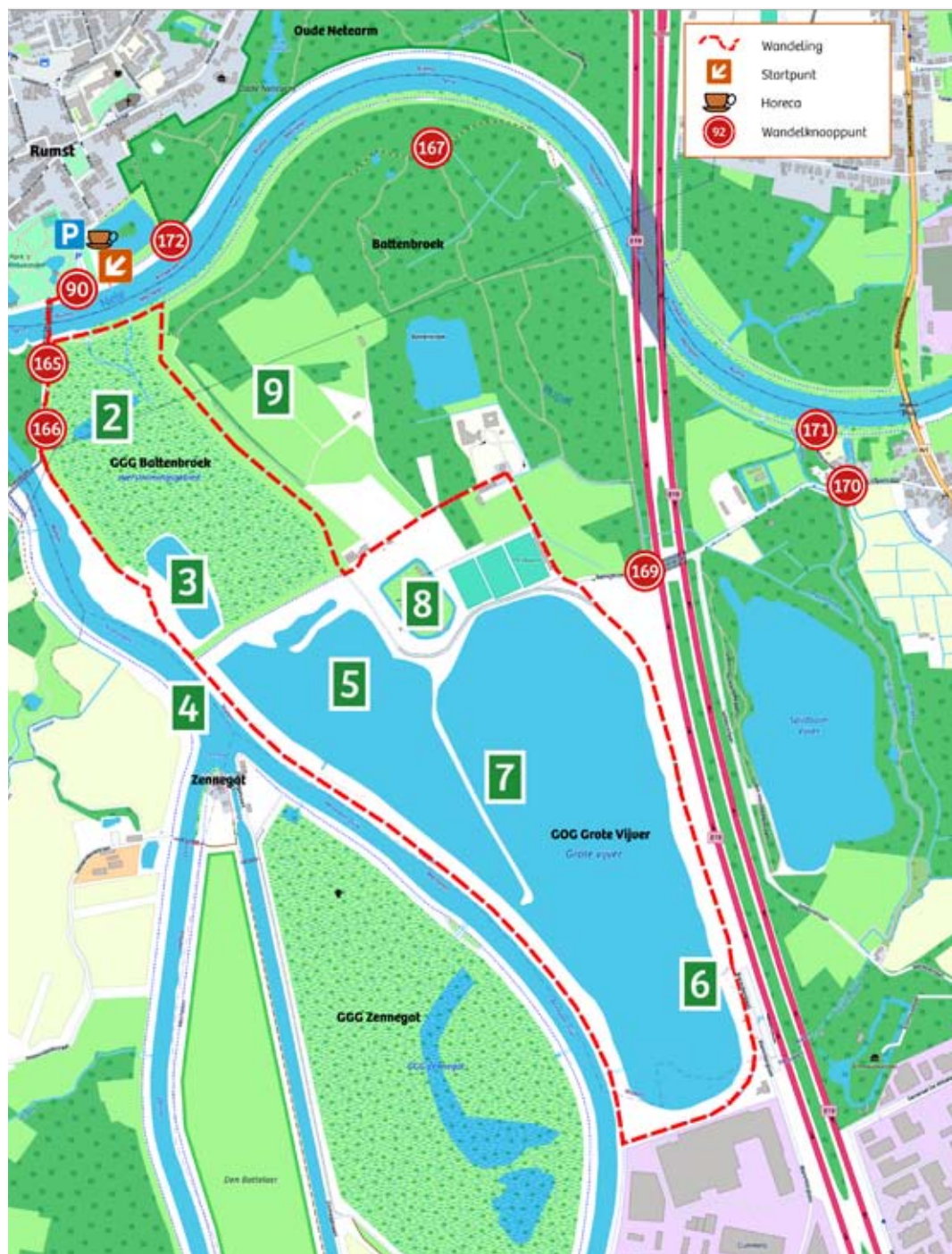
- Picknickplaats wandel/fietsbrug Netedijk Rumst

Info :

- info@natuurpuntrupelstreek.be
- www.natuurpunt.be/rupelstreek

Tips:

Een verrekijker meenemen is een aanrader! Honden kunnen mee, wel steeds aan de leiband.

SPARC LIFE brengt leerlingen de Reuzenboom Boom, de Wingerd Reet en Sint-Jozefschool Reet naar GGG Battenbroek

Open ruimte, natuur, erfgoed ... De Scheldevallei tussen Gent en Antwerpen barst van de troeven. Alle partners scharen zich dan ook achter de ambitie van Rivierpark Scheldevallei om uit te groeien tot 'Nationaal Park Scheldevallei', een heuse groene trekpleister waar het heerlijk vertoeven is.

Schoolkinderen in contact brengen met één van de overstromingsgebieden in onze regio en er meteen de oorzaken van het broeikas effect en de klimaatopwarming aan vastkoppelen en uitleggen hoe overstromingsgebieden ons kunnen beschermen tegen de gevolgen en mee helpen om de klimaatopwarming te beperken, dat is het streefdoel van het project LIFE SPARC.

Met een educatief pakket, speciaal ontworpen voor het 5e en 6e leerjaar van de Lagere school konden leerlingen leerrijke opdrachtjes uitvoeren, gevolgd door een korte wandeling langs een overstromingsgebied.

Zo brengen we de leerlingen bij wat aan de oorzaak ligt, wat de gevolgen zijn en hoe en wat de leerlingen zelf kunnen doen om hun impact op het klimaat te verkleinen.

Op dinsdag 10 mei, vrijdag 3 juni en maandag 27 juni gingen we er met leerlingen van de scholen de Reuzenboom uit Boom, de Wingerd en Sint-Jozef, beiden uit Reet mee aan de slag.

De picknickplaats bij de blauwe brug was een prima plek voor de doe-momenten, terwijl het nieuwe overstromingsgebied GGG Battenbroek aan de overkant van de Nete nu een uitgelezen plek is, om de werking van een gecontroleerd overstromingsgebied en tevens de werking van de getijden voor te stellen.

Excursie School De Reuzenboom uit Boom naar het GGG Battenbroek

Herstelling ramen en deur chalet natuurgebied Kleiputten Terhagen

Tijdens de ochtend van 28 april werden we in het natuurgebied Kleiputten Terhagen geconfronteerd met het resultaat van ongewenst bezoek aan de chalet: de ruiten van 3 ramen en de deur waren ingegoooid en de aanhangwagen de vijver in geduwd. Het enige wat we konden doen was het tijdelijk beveiligen van de ramen en deur met houten panelen. De aanhangwagen konden we met een takel en mankracht uit het water tillen.

Sinds de aankoop van het natuurgebied in december 2016 was het de 2de keer dat we ongewenst bezoek kregen. Tijdens de lente van 2019 werd bij een inbraak het slot van de deur geforceerd en kon de meeste schade dezelfde dag nog hersteld worden. Nu duurde het wat langer. Bij een gespecialiseerd bedrijf bestelden we nieuwe ruiten, die op 6 augustus werden geplaatst. Om die ruiten extra te beveiligen fabriceerde Marc De Tollenaere metalen rasters, die een extra beveiliging moeten waarborgen.

Maandag 8 augustus werden de rasters voor alle ramen en de deur geplaatst. Daarmee hopen we nieuw vandalisme te voorkomen. Andere maatregelen waren het plaatsen van een extra toegangspoort en een camera die constant elke beweging voor de chalet opvolgt.

Plaatsen rasters voor ramen chalet Kleiputten Terhagen – foto's: Erik De Keersmaecker

Vrijwilligers Natuurpunt Rupelstreek werken aan onderhoud wandelpaden

Het onderhoud van de wandelpaden in de natuurgebieden die eigendom of in beheer zijn van Natuurpunt is elke lente en vooral tijdens de zomermaanden een steeds terugkerende taak voor de vrijwilligers van Natuurpunt Rupelstreek. Doorgaans wordt getracht om in elk natuurgebied het wandelpad minimaal 2 keer te maaien. Woensdag 22 juni waren 7 vrijwilligers aan de slag in het Bos N in Boom, het wandelpad dat door dit natuurgebied loopt, maakt deel uit van het Wandelnetwerk Rivierenland en wordt dus druk bewandeld door wandelaars en buurtbewoners. Een drankje achteraf op het terras van Paul en Josine was dan ook een mooie afsluiter. Het Niels Broek vormt een uitzondering, daar is het streefdoel om het wandelpad om de maand te maaien en daarvoor zijn meestal 2 voormiddagen per maaibeurt nodig. Taken die op 15 mei, 11 juli, 18 juli en op 16 en 17 augustus werden uitgevoerd.

Onderhoud wandelpad Bos N Boom
foto: Jan Belmans

Maaien wandelpad Niels Broek
foto: Erik De Keersmaecker

Eilandje noordplas Noordelijk eiland lokt opnieuw kokmeeuwen, kluten en visdiefjes

De broedperiode van kokmeeuwen, kluten en visdiefjes is voorbij en de resultaten tonen aan dat onze inspanningen om het eilandje optimaal te houden voor grondbroeders weer mooie resultaten heeft opgeleverd.

Naar schatting een 20-tal paar kokmeeuwen, 4 paartjes visdiefjes en 3 paar kluten hebben er met succes gebroed. Voor het precieze aantal jonge kokmeeuwen kunnen we enkel een raming maken, gemiddeld heeft een paartje kokmeeuwen 3 jongen, dat zouden dus een 60-tal jonge kokmeeuwen zijn. De 3 paartjes kluten hadden respectievelijk 1 jong, 3 jongen en 4 jongen. En dan is het opmerkelijk om te zien dat de kluten zich op elk moment van de dag uit de naad moeten werken om enkele jongen groot te krijgen, dit in tegenstelling tot de kokmeeuwen, waar het bijna vanzelf gaat. Bij de kluten is het ook bijzonder leuk om naar de opgroeiende jongen te kijken die heen en weer langs het slik en in de plas lopen, onderweg elk klein beestje oppikkend dat op het wateroppervlak zit, met steeds één van de oudervogels in de buurt die alles weggagen wat in de buurt van de jongen komt.

De 4 paartjes visdiefjes hebben respectievelijk 1 jong, 3 jongen, nog eens 3 jongen en 2 jongen, dat geeft een totaal van 9 jongen

voor 4 paartjes, wat een mooi resultaat is. Uiteindelijk hebben ook nog 2 paartjes visdiefjes op het kleinste nestvlot gebroed, waarbij een paartje met succes één jong heeft grootgebracht. De jongen van het 2de paartje hebben het niet gehaald. Het in snel tempo droogvallen van de grote plas heeft er waarschijnlijk toe geleid dat het vlot bereikbaar werd voor de vos. Uiteindelijk hebben we toch tot midden augustus kunnen genieten van deze prachtige vliegers. Om het eilandje ook de komende maanden optimaal te houden voor rustende watervogels en steltlopers moet de vegetatie verwijderd worden. Een taak die op dinsdag 7 september werd uitgevoerd.

Verwijderen vegetatie eilandje noordplas Noordelijk eiland
foto: Erik De Keersmaecker

Cursus Vogels kijken 2020 neemt doorstart naar 2022/2023

In januari 2020 ging de Cursus Vogels kijken 2020 van start, een jaar lang zouden de 35 deelnemers worden ondergedompeld in de wereld van het vogels kijken. Nauwelijks 2 maanden later moesten we de cursus echter stopzetten als gevolg van het Corona-verhaal. Tijdens het najaar van 2020 en ook in 2021 deden we pogingen om de cursus te herstarten, maar elke keer opnieuw stak Corona er een stokje voor.

Poging 3 was wel de goede, donderdag 18 augustus konden de deelnemers in Natuur.huis de Paardenstal kennis maken met akkervogels in de Lage Landen, de rest van Europa en zelfs een stukje Noord-Afrika.

Zaterdag 27 augustus gingen we op stap naar enkele van de beste akkervogelgebieden in de Lage Landen, de leemplateau's ten zuiden van Hoegaarden. Een akkervogelkijktocht die wellicht nog lang in het geheugen van de deelnemers zal blijven hangen.

Het werden dan ook memorabele vogelkijkwandelingen langs de akkers van het Groot Veld in Boutersem en de plateau's van Honsem en Outgaarden, met Bart De Keersmaecker als gids, goed geholpen door Peter Hofman. Ook helemaal anders dan onze meer klassieke vogelkijktochten langs plassen en rivieren

waar het toch iets makkelijker vogels kijken is. Het weer toonde zich ook van z'n beste kant, een beetje bewolkt en niet te warm, excellent vogelkijkweer dus.

De voormiddagwandeling door het Groot Veld en het plateau van Honsem leverde een bijzonder leuke lijst op. Met putter, kneu, roodborsttapuit, paapje, boom- en duinpieper, gele kwik, veldleeuwerik, roek, veel torenvalk, buizerd, bruine kiek, geelgors, steenuil, huis- en ringmus en buizerd.

De namiddagwandeling op het plateau van Outgaarden toonde min of meer dezelfde soorten, aangevuld met blauwe kiek en een grote groep thermiekende witte ooievaars.

Meest memorabel was wellicht het moment dat we minutenlang een groep gele kwikken konden bekijken, die letterlijk al dansend insecten wegplukten boven een fauna-akker met luzerne.

Verantwoordelijk voor de projecten voor akkervogels is de Werkgroep Grauwe Gors: <https://grauwegors.be>

Het thema-nummer: Akkervogels in het Natuurpunttijdschrift Natuur.Oriolus kan je via deze website bekijken:

https://grauwegors.be/wp-content/uploads/2019/10/natuur_oriolus_akkervogels_2018-3_web.pdf

Akkervogels kijken omgeving Hoegaarden – foto: Jan Belmans

Zaterdag 3 september wandelden op uitnodiging van Natuurpunt Aartselaar ca. 60 mensen, verdeeld over de voor- en de namiddag, met boswachter Wouter Huygens door het natuurgebied De Reukens. Het natuurgebied De Reukens is in gezamenlijke eigendom van de gemeente en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). ANB voert het beheer uit.

Doel van beide wandelingen was info te verkrijgen over de gedane en toekomstige verwezenlijkingen van ANB en de gemeente in het gebied. En ook om antwoorden te kunnen geven op “prangende” vragen die leven bij de bevolking.

Ook schepen van Leefmilieu Hans Cops was aanwezig op beide wandelingen en beantwoordde de aan de gemeente gestelde vragen. Luk Smets van Natuurpunt schetste in zijn verwelkoming de inbreng van Natuurpunt: er worden inventarisaties gedaan van fauna en flora, op geregelde tijdstippen worden er kleine natuurbeheerwerken uitgevoerd en samen met VELT wordt de fruitboomgaard vak-kundig onderhouden.

Wat hebben we geleerd uit de wandelingen?

- Het **RUP De Reukens**: Het Ruimtelijk UitvoeringsPlan de Reukens, vastgelegd in 2012, legt de stedenbouwkundige en juridische basis vast voor het verwezenlijken van een natuurgebied waar deels bosgebied en deels open ruimtegebied voor een mooi evenwicht dienen te zorgen. De regelgeving is behoorlijk streng. Landbouwactiviteiten zijn vanaf de vaststelling van het RUP nog 14 jaar toegelaten en zullen dus in 2026 beëindigd moeten worden, met uitzondering van extensieve landbouwactiviteiten, gericht op natuurbehoud. ANB heeft een voorkeepsrecht en biedt samen met de gemeente een op landbouwgrond gebaseerde aankoopprijs aan. Na 2026 zal de prijs zakken. Verkopen is op vrijwillige basis. Men hoopt het natuurgebied, dat momenteel ongeveer 41 ha beslaat maximaal te kunnen uitbreiden tot ongeveer 100 ha, de

vrije ruimte tussen Langlaarsteenweg, Pierstraat en Halfstraat.

- Intussen 14 jaar geleden, nl in 2008, werd samen met de bevolking in het kader van Kom op tegen Kanker een **gemengd loofwoud** aangeplant (nabij de straat Oeyvaersbos). Deze aanplant is intussen flink gegroeid. Met dien verstande dat er enorm veel wilgen- en berkenopslag is die de rest dreigt te verstikken. Daarom worden waar nodig wilgen en berken regelmatig afgezet. Er is ook een samenwerking met de Zoo om de takken van onze werken op te halen als voedsel voor hun dieren. Buiten dat komt KMDA ook zelf hout oogsten op de afgesproken plaatsen.
- Intussen is de visie op bosaanplant wel wat gewijzigd. Het **QD-principe** wordt gehanteerd = de Qualificieren-Dimensioneren-visie. Dit houdt in dat men een groep bomen aanplant, waaruit op termijn één “beste” boom zal behouden worden, uiteraard een inheemse stevige boomsoort, waarbij men rekening houdt met de klimaats-

wijzigingen. Herkenbaar in het gebied aan de blauwe ring rond de “beste” bomen. Zo zouden, afhankelijk van de boomsoort, ca 40 à 60 toekomstbomen per ha tot maximale groei kunnen opkomen.

- Vanaf de wandelweg die het dichtste bij de straat Oeyvaersbos gelegen is, zal een **verbindingsweg** voor wandelaars gemaakt worden naar Oeyvaersbos. Bijkomend voordeel voor ANB: men hoeft met zwaar beheermateriaal niet het hele gebied te doorkruisen.
- **Hoogspanningslijn**: om de 5 à 6 jaar moet de opgeschoten plantengroei kort gezet door worden door Elia, de netbeheerder van het transmissienet van de hoogspanningsleidingen. Het oogt misschien iets minder mooi onmiddellijk na die werken, maar de struiken schieten snel terug op en vormen een meerwaarde voor de diversiteit in het bos.
- **Jong bos**: in het omheinde deel zal het plantgoed dienen uit te groeien tot een bos. Omheining is gezet om vraat

door kleinere en grotere zoogdieren tegen te gaan.

- In het open ruimtegebied zijn enkele **fauna-akkers**, die nuttig zijn voor de biodiversiteit (broedende zangvogels, insecten, kleine zoogdiertjes, ...)
- **Retentiebekken:** De Provincie is volop bezig met de aanleg van een retentiebekken nabij de Halfstraat. Gezien de huidige klimaatswijzigingen is de kans op "waterbommen" steeds groter aan het worden. Na periodes van door droogte slecht doorlatende gronden kan een stortvloed aan water opgevangen worden. Voor de schuine wanden van het retentiebekken worden biodegradeerbare matten gebruikt. Metertijd zal het gebied evolueren tot een grazig terrein waarop mogelijk begrazing met koeien en paarden wordt ingevoerd (concessie met landbouwers). In het retentiebekken komen enkele poelen, die amfibieën meer kansen geven. Ter info: gedeelte "water" valt onder bevoegdheid van de provincie, gedeelte "groen" valt onder ANB.
- Komende van de Halfstraat zal rechts naast het retentiebekken een **wandelpad** aangelegd worden, dat zich even verder splits in een wandelweg weer naar Halfstraat en een wandelweg naar Reukenspad.
- In **2026** stopt landbouwactiviteit in De Reukens, behalve natuurgericht maaien en begrazen (enkel volgens voorwaarden van ANB in hun eigen gebieden)
- Reukenspad: **Ferrarisbosje:** het oudste bos van de Reukens (daterend uit de

tijd van Ferraris (1771 – 1778) dient gevrijwaard te blijven van betreding en verdient alle kansen op vlak van biodiversiteit: dus: niet toegankelijk.

- Reukenspad: tegenover Ferrarisbosje: er is reeds een haag geplant. De bestaande prikkeldraad aan het pad gaat weg en er komt bedrading aan de andere zijde van de haag. Dit wordt een **begrazingsraster**.
- De **percelen achter de fruitboomgaard** zijn recentelijk aangekocht. Er loopt echter nog geen wandelpad voor het publiek doorheen. Dus: niet betreden.
- **Hondenloopzone:** de zone wordt 4 à 5 maal per jaar door ANB gemaaid (afhankelijk van de noodwendigheid)

- **Speelterrein:** bedoeling is om van het naastliggende bos een speelbos te maken. Hiervoor werden (en worden) wilgen en berken verwijderd. Met de uitgegraven grond van het retentiebekken werd een speelberg aangelegd.
- **Toegankelijkheidsregeling:** de toegankelijkheid van natuurgebieden wordt vastgelegd in een toegankelijkheidsregeling. Zo kunnen ze bepaalde zones aanduiden als wandelfiets-, speel-, honden- of begrazingszone of als vrij toegankelijke zone. **Belangrijk voor wandelaars:** er kan enkel gewandeld worden op de paden die op de infoborden daarvoor zijn voorzien. Fietsen: enkel op het Reukenspad! Uit respect voor de privé-eigenaars is betreding van hun gebieden al zeker niet toegelaten! En uiteraard dienen honden steeds aangelijnd te zijn op alle wandelwegen! De bijgevoegde kaart in dit artikel duidt de toegankelijke wegen aan. **Toekomstdromen:** ANB en de gemeente stellen alles in het werk om nog enkele percelen aan te kopen, waardoor er voor de wandelaars een fijne oost-westverbinding zou kunnen ontstaan.

Verdere nuttige info over De Reukens, o.a. over het Ruimtelijk UitvoeringsPlan is te vinden op de website van Natuurpunt Aartselaar:
www.natuuraartselaar.be/Reukens

De wandeling wordt beëindigd met een dankwoord aan Wouter en Hans en met een oproep aan de deelnemers om op **zaterdag 8 oktober tussen 9 u en 13 u** deel te nemen aan een werkdag in De Reukens.

Meer info in de Agenda op blz 16 van dit Rupel.blad.

08.10

De Reukens

NATUURWERKDAG

Vandaag gaan we natuurwerken verrichten in natuurgebied de Reukens.

De Reukens wordt beheerd door het Agentschap Natuur en Bos (ANB). Maar kleine taken blijven soms wegens personeelsgebrek liggen. Hier kan vrijwilligerswerk soelaas bieden. Op deze wijze voelen we ons ook meer verbonden met de natuur in onze eigen gemeente.

zaterdag 8 oktober, van 9 u tot 13 u

Afspraak aan de picknicktafel langs het Reukenspad. We zullen o.a. wilgenopslag verwijderen, ...

Breng zeker werkhandschoenen mee en mogelijk ook een kleine boom- of handzaag, een bijltje of kapmes en een snoei- of takkenschaar.

Graag uw deelname melden ten laatste 7 oktober aan Luk Smets: 0477 66 94 32 – luk.smets@telenet.be.

Halverwege de voormiddag voorzien we een pauze met een lekkere kom soep.

18.11

d' Open Plek

DE WOLF: TUSSEN MYTHE EN WERKELIJKHEID!

Voor deze boeiende info-avond heeft Natuurpunt Aartselaar Jos Daniëls uitgenodigd als gastspreker. Jos is gefascineerd door deze prachtige dieren: dus interessant wordt het zeker!.

Sinds 1992 geniet de wolf een beschermde status in Europa. Dat resulteerde in de terugkeer van de wolf in West-Europa. Ook in België. Op eigen kracht is hij hier geraakt en niet, zoals jagers graag beweren, in een bestelbusje vanuit Polen.

Velen waren blij met de terugkeer van dit iconische roofdier. Naya, de eerste wolvin die in Vlaanderen in 2017 haar

opwachting maakte, groeide uit tot een publiekslieveling. Anderen waren van oordeel dat de wolf hier niet (meer) thuishoort. De diepgewortelde oerangst voor de 'grote boze wolf' speelt hier sterk in mee.

Hoe dan ook, de wolf is er en zal hoogstwaarschijnlijk blijven. Samen met de terugkeer van overige verdwenen soorten zoals de lynx, de otter, de bever en binnenkort allicht de goudjakhals (nieuwkomer) noopt hij ons tot een reflectie over de plaats die we deze dieren willen gunnen in onze natuur.

Maar is er inderdaad nog plaats voor een predator zoals de wolf die terugkeert in een landschap dat fundamenteel veranderd is sinds hij hier anderhalve eeuw geleden verdween? Een vraag die alleen kan worden beantwoord als we een nieuw realistisch beeld schetsen van dit mythische dier. En niet, zoals in het verleden, de wolf beschouwen als zinnebeeld van alle kwaad. Deze presentatie tracht daar toe bij te dragen.

Jos bekijkt de communicatie binnen de wolvenroedel, de jacht op prooidieren, in groep en individueel, de concurrenten van de wolf en de wolf (welpen) als prooi.

Daarnaast komt de vraag of de wolf in de Lage Landen een toekomst heeft.

En tenslotte: vormt de wolf een veiligheidsrisico voor de mens?

Nog dit : een groot deel van de presentatie bestaat uit beeldmateriaal, voornamelijk video's die de dieren in volle actie laten zien.

vrijdag 18 november, van 20 tot ca 22.30 u

Inschrijven bij Hilde Janssens: hiljans@hotmail.com – 0472 81 39 98

Afspraak: d' Open Plek – Baron Van Ertbornstraat 56 – Aartselaar

Deelname: 7 euro voor leden van Natuurpunt, 9 euro voor niet-leden, ter plaatse te betalen

27.11

Cleydaellaan en Cleydaelbos/ Zinkval

"ADOpteER EEN BERM" – ZWERFVUIL RUIMEN

Natuurpunt Aartselaar ruimt ca 5 x per jaar de berm langs de Cleydaellaan en de Zinkval. Bij een mooie opkomst van ruimers kunnen we ook het natuurgebied Cleydaelbos erbij nemen.

Deze actie blijft broodnodig, indien we onze gemeente zuiver willen houden...

zondag 27 november, 10u tot 11.30 u

Daarom roepen wij jong en oud op om mee te komen helpen bij onze zwerfvuilactie...!!!

Afspraak om 10 u op de parking aan Zinkval. Einde ca 11.30 u.

Werkhandschoenen en stevig schoeisel zijn aan te raden. Wij zorgen voor zakken en grijpers.

Deelname melden bij

Ronny Verelst – ronnyverelst@telenet.be
0475 58 55 70

17.02

Cultureel Centrum 't Aambeeld

FILMVOORSTELLING "ONZE NATUUR"

Van het Zwin aan zee tot diep in de Ardennen: met Onze Natuur tonen we het wilde België in volle glorie.

Wij Belgen zijn van nature bescheiden. Maar wat betreft onze natuur is dat absoluut nergens voor nodig: je hoeft nog maar even op safari in je achtertuin te gaan om te beseffen dat wij ook in eigen land omsingeld zijn door sensationele, wilde natuur. We mogen dus best trots zijn op wat er bij ons allemaal leeft en groeit!

Daarom stuurde Hotel Hungaria 3 jaar lang twee filmploegen op pad om de wildste, mooiste, ontroerendste, indrukwekkendste natuurbelden in België vast te leggen. Prachtige verhalen over bekende en onbekende dieren die verwondering opwekken en de liefde en het respect voor onze natuur vergroten. Daarbij konden ze rekenen op de steun van Natuurpuntvrijwilligers en -medewerkers. Ze toonden de filmcrew waar ze de mooiste opnames konden maken van al die plant- en diersoorten en begeleiden hen op het terrein, waaronder in verschillende Antwerpse natuurgebieden, zoals o.a. de Hobokense Polder. Het eindresultaat is adembenemend mooi. Onze Natuur op groot scherm ... Da's kijkplezier mét kippenvel-garantie!

vrijdag 17 februari 2023, 20u tot 22u

Afspraak in CC 't Aambeeld, Della Faillelaan 34 te Aartselaar. Deuren om 19.30 u.

Tickets zijn verkrijgbaar aan 12 euro (9 euro voor leden van Natuurpunt, Gezinsbond, Velt en Markant) aan de balie van het CC tijdens de openingsuren of via de webshop : bit.ly/onzenatuur

De vertoning van deze prachtige natuurfilm is een samenwerking tussen Natuurpunt Aartselaar, Gezinsbond Aartselaar en Velt Zuid-Antwerpen met ondersteuning van Markant.

SNUIT

Snuit is het buitenpretloket van Natuurpunt. We nemen kinderen en (groot)ouders mee op pad. Naar buiten, om natuur te beleven. Soms ligt buiten om de hoek, soms ligt buiten verder af. Met Snuit kom je er spelenderwijs terecht. Met het Snuitlogo herken je dadelijk onze kinderactiviteiten.

Voor kinderen, ouders/grootouders

09.10
Cleydaelbos
WEEK VAN HET BOS -

OP ONTDEKKING IN HET CLEYDAELBOS

Welkom in het bos aan alle tweevoetige mensenkinderen tussen 6 en 12 jaar en aan de langbenige grotere mensensoort. Vandaag kunnen jullie hier rondlopen, fladderen, springen, onderzoeken, knutselen, ...

We onderzoeken welke bewoners er allemaal in het Cleydaelbos te vinden zijn. Met heel veel leuke doe-opdrachtjes maken we van alle aanwezige kinderen echte natuurspeurders!

zondag 9 oktober, van 10 u tot 12 u

Samenkomst op de parking aan Zinkval (tegenover inkom kasteel Cleydael) om 10 u.

Deelnemen is gratis, maar inschrijven is verplicht ten laatste 7 oktober bij Ria Thys, ria.thys@telenet.be – 0476 33 79 36.

Vermeld de naam en leeftijd van de kinderen en het aantal begeleidende volwassenen.

Er kunnen 15 kinderen deelnemen!

Te voorzien: gesloten wandelschoeisel dat vuil mag worden (het kan op sommige stukken erg drassig zijn). Een verrekijker is altijd fijn.

23.11
Sportcentrum - Jeugdlokaal

VOGELHUISJES TIMMEREN

Op 26 en 27 november vieren we de 'Dagen van de natuur' en Natuurpunt Aartselaar wil die niet zomaar laten voorbijgaan...

Op zaterdag 26 november kunnen de klanten die inheems plantgoed besteld hebben in het kader van de Behaag Natuurlijkactie hun bestelling ophalen. Zo dragen zij bij aan een vogelvriendelijke tuin.

Maar ook samen met de kinderen willen we de vogels een beetje helpen om hen een goede woonst te bieden. Wij gaan nestkasten timmeren voor kool- en/of pimpelmezen!

20 kinderen vanaf 5 jaar vergezeld van een (groot)ouder mogen hieraan deelnemen.

woensdag 23 november, van 14 u tot 16 u

Afspraak in het Jeugdlokaal onder het oude zwembad in de Kleistraat 204 te Aartselaar. Wij zorgen voor een stukje fruit. Indien jullie een schroefboormachine op batterijen kunnen meebrengen, is dit handig.

Onkosten per kastje: 8 euro voor leden van Natuurpunt, 10 euro voor niet-leden vooraf te storten op rekening van Natuurpunt Aartselaar BE07 5230 8080 0166 met als mededeling "vogelhuisje"

Inschrijven bij Jan Eulaers: jan.eulaers@icloud.com of 0495 52 77 31

natuurpunt Aartselaar

Vacature

Word jij onze nieuwe medewerker (m/v)?

Je bent gepassioneerd door natuur

Je bent een creatieve en praktische organisator

Misschien ben je natuurgids, bioloog, ... en wil je jouw "kennis" in de praktijk brengen

Je wil een wandeling of uitstap in onze regio of in een verdere regio praktisch samenstellen (uiteraard kunnen we je daarbij ondersteunen)

Je brengt zo Natuurpuntleden met liefde voor de natuur samen en bezorgt hen een leuke halve of hele dag

Wat bieden wij jou aan?

Op termijn meedraaien in onze vrijwilligersploeg

Je leert Natuurpuntleden met gelijke interesses als die van jou beter kennen

De kans om je organisatorische skills verder te ontwikkelen

Je kan rekenen op dankbaarheid van de andere vrijwilligers en van de deelnemers

En vooral ... de natuur vaart goed bij jouw initiatieven

Interesse? Meer info? info@natuuraartselaar.be

NATUUR.HUIS DE PAARDENSTAL

Natuur.huis de Paardenstal ligt aan de Boomsestraat 221 Niel-Hellegat en is ook bereikbaar via het wegje achter de huizen Boomsestraat, parking inrijden thv huisnummer 266. Of vanaf de Rupeldijk de wandelknooppunten 154 en 153 volgen.

In de periode oktober 2022/april 2023 enkel de eerste zondag van de maand open, telkens van 13u tot 17u

Info: 0486/105.080

of info@natuurpuntrupelstreek.be

08.10 – 05.11 – 03.12

Schelle/Wintam

VOGELS KIJKEN OP HET NOORDELIJK EILAND

Elke maand maken vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel een vogelkijkwandeling rond het Noordelijk eiland. De wandelafstand bedraagt 4 km, het tempo is dus laag en men krijgt dan ook ruim de tijd om de vogels te bekijken. Het aantal deelnemers wordt beperkt, **meld dus vooraf je deelname** via: debacker-vanlinden@telenet.be

zaterdag 8 oktober, 8u50 tot 12u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle, veerboot 9u en veerboot terug om 12u.

Volgende datums: 5 november en 3 december

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

14.10 - 15.10

Niel

VOORDRACHT OVER SPINNEN

SPINNENSAFARI WALENHOEK

Rararara... Zij zien jou - wij hen niet... Ze zijn het ganse jaar door overal aanwezig, ook in onze huizen, als ongewilde en door menige huisvrouw gevreesde medebewoners. Van veraf lijken ze verschrikkelijke monsters - van dichtbij en nader bekeken zijn ze zeer aaibaar en onze liefste huisvrienden, die op een biologische manier de natuur en onze woning leefbaar houden, wil je er meer over weten?

Arachnofielen, arachnofoben en zij die iets meer wensen te weten over deze "verguisden" van de natuur worden verwacht in Natuur.huis de Paardenstal, waar Gie Wyckmans een voordracht geeft.

vrijdag 14 oktober, van 20u tot 22u

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

zaterdag 15 oktober, van 10u tot 12u30

Ongeacht het weer: een paraplu meenemen is een must, tot ziens!

Natuur.huis de Paardenstal, Boomsestraat 221 Niel-Hellegat

Info en vooraf aanmelden voor één van of beide activiteiten:

wyckmansgie@gmail.com

22.10

Boom/Baasrode

VOGELS SPOTTEN GROTE WAL/GROOT SCHOOR

Het toekomstig overstromingsgebied Grote Wal vormt sinds enkele jaren een supergoed vogelkijkgebied, met tijdens de voorbije broedperiode broedgevallen van steltkluut, woudaapje en kwak en als toemaat regelmatige waarnemingen van bruine kiekendief en purperreiger, dat belooft dus voor de toekomst.

Het gebied is goed te bekijken vanaf de ringdijk en de toekomstige overlooppdijk, vanaf die dijk is het Groot Schoor goed bekijkbaar. In maart 2021 werd dit gebied ontpolderd en bij elk hoog tij stroomt het gebied vol met Scheldewater, met laagtij een waar eldorado voor watervogels.

zaterdag 22 oktober, 8u15 tot 12u30

Bijeenkomst kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom. Vandaar carpoolen we naar de parking aan de Sint-Ursmarusstraat, voor de kerk in Baasrode, daar nemen we de veerboot van 9u. Eventueel kan je daar aansluiten, de wandelafstand bedraagt 4,5 km, we nemen de veerboot terug om 12u. Het aantal deelnemers is beperkt, **meld dus vooraf je deelname:** info@natuurpuntrupelstreek.be

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

25.11

Boom/Niel/Schelle

BEHAAG..NATUURLIJK!

vrijdag 25 november, ophalen pakketten

- Boom (10u30 – 12u30) Ecohuis 't Kleibrood, 's Herenbaan 129
- Niel/Schelle (15u – 16u) gemeentehuis Schelle, parking inrijden via Leopoldstraat

26.11

Hemiksem/Terhagen

BEHAAG..NATUURLIJK!

Zaterdag 26 november, ophalen pakketten

- Hemiksem (10u30 – 11u), gemeentemagazijn, G. Gilliotstraat 50
- Terhagen-Rumst (12u – 15u), Technisch Centrum, Korte Veerstraat 43

Wilde liguster – foto: Fons Van den heuvel

26.11

Boom/Mechelen

VOGELS SPOTTEN AAN HET ZENNEGAT

Samen met vrijwilligers van Vogelwerkgroep Rupel kan je om de 2 maanden een vogelkijkwandeling maken langs de Dijle en omheen het overstromingsgebied Zennegat. Een gebied dat inmiddels uitgegroeid is tot één van de beste vogelkijkgebieden in onze regio. De wandelafstand bedraagt 4 km en de wandeling gaat over goed begaanbare paden. Voor beginnende vogelkijkers stellen we verrekijkers ter beschikking.

zaterdag 26 november, 8u30 tot 12u

Bijeenkomst kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom. Vandaar carpoolen we naar de parking café 't Bergskén (Hoge weg 217, Mechelen). Of je kan aansluiten op de parking van café 't Bergskén waar we om 9u starten met de wandeling.

Organisatie: Vogelwerkgroep Rupel

01.12

Schelle

FIETSTOCHT VOGELRIJK RIVIERENLAND

In het rivierenland langs de Schelde, Rupel, Nete, Dijle en Zenne leven vele vogels. Stap op je fiets en ontdek met ons de beste plekjes. In deze periode van het jaar zijn het vooral overwinterende watervogels die onze aandacht zullen

trekken. We houden stops aan de beste vogelkijkplekken, met op kop Walenhoek, de Kleiputten Terhagen, de slikken langs de Rupel, het Battenbroek en het Zennegat, het Blaasveld Broek, het Broek de Naeyer en het Zuidelijk en Noordelijk eiland. De fietsafstand bedraagt ongeveer 40 km.

donderdag 1 december, 9u30 tot 17u

Parking Tolhuis (Rupeldijk), einde Tolhuisstraat Schelle

Meebrengen: verrekijker, fototoestel, picknick, en aangepaste kledij.

Het aantal deelnemers is beperkt, **meld dus vooraf je deelname:**

info@natuurpuntrupelstreek.be

10.12

Schelle

BOOTTOCHT OP DE RUPEL EN DE SCHELDE

Vandaag kan je opnieuw genieten van de natuurpracht van de Rupel en de Schelde. We kijken naar overwinterende vogels langs onze rivieren, de slikken en schorren met de typische rietlanden, het landschap, de dorpen langs de rivieren, oude steenbakkerijsites en aanlegplaatsen.

zaterdag 10 december, 10u30 tot 16u

Veersteiger Schelle, einde Tolhuisstraat Schelle

Inschrijven kan door een storting van 19 euro (volw.) of 11 euro (-16 jarigen) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek, met vermelding: Boottocht Rupel/Schelde, gsm-nummer en eventueel emailadres.

Meebrengen: verrekijker, picknick, dranken moeten aan boord gekocht worden.

Info: info@natuurpuntrupelstreek.be

Wulp – foto: Fons Van den heuvel

17.12

Rupeldijk Wintam

KAPPEN STRUWEEL OP HET NOORDELIJK EILAND

Om de bekijkbaarheid van de poelen en plassen optimaal te houden moet er af en toe wat struweel gekapt worden. Helpers zijn erg welkom, vooral om afgezaagde takken te versjouden. Achteraf wordt het snoeihout verhakfeld door medewerkers van het ANB.

Belangrijk: vrijwilligers die werken met een kettingzaag moeten verplicht gebruik maken van veiligheidskledij: zaagbroek, veiligheidsschoenen, veiligheidshandschoenen en veiligheidshelm.

zaterdag 17 december, van 9u15 tot 12u

Rupeldijk Noordelijk eiland, ter hoogte van de betonnen blokken.

Hou er rekening mee, dat als je met de auto komt, je niet op de dijk mag rijden en best parkeert aan de parking oude sluis. Bereikbaar via de Nijverheidstraat en Oude Sluisstraat.

Of je neemt de veerboot van 9u aan de Rupeldijk in Schelle en wandelt links op de dijk tot de plaats van afspraak.

25.02

Tholen/Goeree-Overflakkee/Schouwen-Duiveland

BUSTOCHT: GOEREE-OVERFLAKKEE EN SCHOUWEN-DUIVELAND

Tijdens deze bustocht bezoeken we enkele van de beste vogelkijkgebieden op Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland. We bezoeken onder meer Battenoord, een pittoresk haventje, waar we een groep flamingo's kunnen bekijken. Na de middag staan er stops in de Kwade Hoek en aan de Brouwersdam gepland. De vogelkijkdag afsluiten doen we in de Prunjepolder bij Zierikzee.

Meebrengen: verrekijker, vogelgids, picknick, stevige stapschoenen en een extra paar schoenen voor op de bus.

zaterdag 25 februari, van 7u30 tot 19u30

parking kerk H.Hart (A12) Antwerpsestraat/Eikenstraat Boom

Stort 19 euro (volw.) of 11 euro (-16 jarigen) op rekening BE70 0013 5986 4925 van Natuurpunt Rupelstreek. Mededeling: Bustocht Goeree-Overflakkee/Schouwen-Duiveland, telefoonnummer en emailadres.

Meer info:

info@natuurpuntrupelstreek.be

Goudplevieren – foto: Fons Van den heuvel

Behaag..natuurlijk 2022

Sinds de start van de campagne in 1994 heeft Behaag..natuurlijk zonder enige twijfel al enorm veel leven in kleine en grote tuinen gebracht. Maar het kan nog beter, met steeds meer levende tuinen. Wat is er trouwens leuker dan tijdens de maaltijden van op het terras of vanachter het raam naar de vogels in de tuin te turen? Elke dag opnieuw en je kan er uren naar kijken...

Een doornhaag in je tuin zorgt niet alleen voor voedzame bloesems voor bijen in de lente, maar bezorgt in de herfst heel wat vogels een lekkere maaltijd. Is de doornhaag dik genoeg, dan wordt ze bovendien een veilige nestplaats. Dit jaar zijn er weer enkele fruitboomsoorten in het aanbod opgenomen. Ze zorgen allen voor een formidabele bloei, een waar eldorado voor hommels, wilde bijen en vlinders.

Bestellen kan tot 28 oktober:

- Woon je in gemeente Aartselaar: www.natuuraartselaar.be/behag
- Woon je in gemeenten: Boom, Hemiksem, Niel en Schelle: bit.ly/behag-rupel-bestel
- Woon je in gemeente Rumst: www.rumst.be/behag

Meer info:

- bit.ly/behag-rupel
- www.natuuraartselaar.be/behag